

izr. prof. dr. Marko Stabej
Primeri esejskih in kratkih vprašanj za izpit pri predmetu Zgodovina
slovenskega knjižnega jezika 2005/2006

(Opozorilo: ne gre za dokončen seznam vprašanj, pri izpitu se bodo pojavila tudi druga vprašanja, povezana s predavanji in bibliografijo)

Izberite enega od spodnjih naslovov in temo opredelite z esejskim odgovorom, ki naj vsebuje ključne podatke in interpretacije, povezane v celoto. Odgovor naj obsega približno 200 do 600 besed.

Uveljavljanje slovenskega jezika v javni in uradni rabi od 16. do 19. stoletja

Slovenščina v razmerju do drugih jezikov v zgodovini slovenskega jezikovnega prostora

Kategorije govorcev, ki so dejavno obvladovali slovenski knjižni jezik – od njegovih začetkov do začetka 20. stoletja

Razmerje med težnjami po regionalni različnosti in po poenotenosti slovenskega knjižnega jezika od njegovih začetkov do začetka 20. stoletja

Vloga kodifikacije v knjižnem jeziku nasploh in razvoj kodifikacije slovenskega knjižnega jezika od začetkov do začetka 20. stoletja

Vloga umetnostnih besedil v zgodovini slovenskega knjižnega jezika od začetkov do začetka 20. stoletja

Pregled repertoarja besedil (po tematiki, naslovnih v slovenskem knjižnem jeziku od začetkov do začetka 20. stoletja

Elementi, ki so vplivali na stopnjo ustaljenosti slovenskega knjižnega jezika skozi njegovo zgodovino

Odgovorite na naslednja vprašanja:

1. V katerem jeziku so zapisani Brižinski spomeniki?
2. Katera besedila obsega Stiški rokopis?
3. Kaj neposredno ali posredno dokazuje, da v srednjem veku slovenščine niso govorili samo tlačani?
4. Kaj je katekizem?
5. Kdaj je izšla Trubarjeva Cerkovna ordnunga in kakšen je bil namen tega dela?
6. Kaj je evangelij?
7. Koliko evangelijev obsega biblija?
8. Kaj je bohoričica?
9. Kaj je dvojna formula?
10. Kdo je bil najvidnejši *slovaropisec* v obdobju *slovenske reformacije*?
11. Naštejte avtorje tiskanih del v slovenščini v 17. stoletju.
12. Kdaj je izhajale Pisanice in kdo je bil njihov urednik?
13. V katerem stoletju je nastal prekmurski knjižni jezik?
14. Kdaj je izšla slovnica Kraynska Grammatika in kdo jo je sestavil?
15. Kdo je bil avtor slovnice Windische Sprachlehre?
16. Katere stopnje šol so obstajale v avstrijskem šolskem sistemu po šolski nagodbi l. 1774?
17. Kaj označuje pojem *Ilirske province*?
18. Kaj označuje pojem *stolica za slovenski jezik* v 19. stoletju?
19. Kje in kdaj so bile ustanovljene prve stolice za slovenski jezik.
20. Kateri je bil prvi časopis v slovenščini in kdaj je izhajal?
21. Označite podobo metelčice v primerjavi z bohoričico.
22. Kdaj so začele izhajati *Kmetijske in rokodelske novice* ter v katerem črkopisu?
23. Kdaj je izhajala *Kranjska Čbelica* in kdo je bil njen urednik?
24. Katere jezikovne zahteve je obsegal program Zedinjena Slovenija?
25. Kaj so *nove oblike*?
26. Katera slovnica slovenskega jezika je bila v drugi polovici 19. stoletja največkrat ponatisnjena?
27. Kdo je avtor *Znanstvene terminologije s posebnim oziromna srednja učilišča* in kdaj je izšla?
28. Kdaj je izšel prvi slovenski pravopis v knjižni obliki in kdo je bil njegov avtor?
29. Kaj je ilirizem?
30. Kaj je purizem?